

МИЛЛИЙ-МАЪНАВИЙ ТАРБИЯ, УНИНГ ТИЗИМИ ВА МОҲИЯТИ

Акрамова Дилдора Эргашевна

Низомий номидаги ТДПУ Мактабгача таълим педагогикаси ва психологияси
кафедраси ўқитувчиси

Ахророва Севинч Жасур қизи

Низомий номидаги ТДПУ Мактабгача таълим йўналиши талабаси

Аннотация: миллий фаровонлик ҳамиша ёш авлоднинг таълим-тарбияси, замонавий билимларни чуқур эгаллаган янги кадрлар, уларнинг юксак малакаси билан боғлиқ бўлиб келган. Тарбия тизимида энг илғор, замонавий, халқимизга хос миллий-маънавий ва ахлоқий қадриятларга ҳамоҳанг усулларни топиш ва амалиётга жорий этиш ғоят муҳим аҳамиятга эга.

Калит сўзлар: Тарбия, таълим тизими, педагог, педагогик фаолият, фаолият.

NATIONAL-SPIRITUAL EDUCATION, ITS SYSTEM AND ESSENCE

Abstract: national well-being has always been related to the education of the young generation, new personnel who have deep knowledge of modern knowledge, and their high qualifications. It is extremely important to find and implement the most advanced, modern, national-spiritual and moral values of our people in the educational system.

Key words: Education, educational system, pedagogue, pedagogical activity, activity.

Жамият тараққийети, миллий фаровонлик ҳамиша ёш авлоднинг таълим-тарбияси, замонавий билимларни чуқур эгаллаган янги кадрлар, уларнинг юксак малакаси билан боғлиқ бўлиб келган. Тарбия тизимида энг илғор, замонавий, халқимизга хос миллий-маънавий ва ахлоқий қадриятларга ҳамоҳанг усулларни топиш ва амалиётга жорий этиш, Шарқда қадимдан амалда бўлган принцип – таълим ва тарбияни бир-биридан ажратмаслик ва уларнинг ўзаро муносаббати эришиш ғоят муҳим аҳамиятга эга.

Бугунги кунда ўқувчи-талабаларни мустақил ва кенг фикрлаш қобилиятига эга бўлган, онгли яшайдиган комил инсонлар этиб вояга етказиш – маърифат соҳасининг асосий мақсади ва вазифаси бўлиб, бузиш йўлидан эмас, балки тузиш, барпо этиш, борини асраб-авайлаш, йўғини яратиш йўлидан борадиган шахс сифатида тарбиялаш бирламчи вазифага айланган.

Ўзбекистон “миллий тикланишдан — миллий юксалиш сари” тамойили асосида тараққийётнинг янги босқичига қадам қўйди. Янги давр таълим-тарбия тизимида ўзининг аниқ, қатъий талабларини қўймоқда. Тарбия ва таълимни бир-биридан ажратиш бўлмайди, бу икки жараён ўзаро уйғун, узлуксиз асосда ташкил этилса одобли, ахлоқий фазилатларга эга, юксак маънавийли, шунингдек билимдон, зукко, руҳан ва жисмонан соғлом, дунёқараши кенг, кучли тафаккурга эга ва замонавий касб-ҳунар эгаси бўлган ватанпарвар, миллатпарвар ёшлар камол топади. Фақат саводли миллат маърифатли шахсни камол топтириб, олға интилиши ва жаҳон ҳамжамиятида ўзининг муносиб ўрнини эгалаши мумкин.

Миллий тарбия ҳар қандай жамият ва мамлакат ҳаётида ҳал қилувчи аҳамият касб этади. Ҳар бир оила, ота-она, энг аввало, бола тимсолида шахсни кўриши, унга тегишли барча ҳуқуқ ва эркинликларни таъминлаши борасида ўзининг масъул эканлигини доимо ҳис этиб туриши ниҳоятда муҳим.

Миллий тарбияда миллий ғояга, миллий ғурурни юксалтиришга хизмат қиладиган тимсоллар, рамзларнинг ҳар бири – катта бир ҳаётий дарслик, кучли тарбия воситаси ҳисобланади. Бундан ташқари, буюк аждодлар таваллуд саналарини нишонлаш ҳам маънавий ва тарихий аҳамиятга эга. Бундай

маросимларни ўтказиш орқали ёшлар янги кадрятлар асосида тарбияланадилар, улар қалбига тарихни англаш ва кадрлаш, ўтмишга ҳурмат билан ёндашиш, уларни асраб-авайлаш, шу халққа мансублиги билан ғурурланиш туйғулари сингдирилади. Биз миллий тарбиялаш жараёнида Абу Наср Форобий, Абу Али ибн Сино, Имом ал-Бухорий, Абу Райҳон Беруний, Абдурахмон Жомий, Алишер Навоий, Юсуф Ҳамадоний, Имоми Аъзам каби жаҳонга машҳур алломаларимизнинг таълим-тарбия, ахлоқ-одоб, панд-насихатларга доир ўлмас фикр-мулоҳазаларидан самарали фойдаланишимиз керак.

Умуман олганда, ёшларнинг этник қиёфаси миллатнинг бугунги миллий тарбияси, менталитети, маданиятининг ўзаро диалектик муносабати воситасида шаклланади. Маънавий жиҳатдан яхши тарбия олган шахс ўз ақли, ўз тафаккури, ўз меҳнати, ўз масъулияти билан онгли равишда, озод ва хур фикрли инсон бўлиб яшайди. Ўзини ўзи бошқаришнинг миллий модели – маҳаллада халқимизнинг азалий удумлари, урф-одатлари ва анъаналарига таянган ҳолда улкан тарбиявий вазифалар бажарилади, кексаларнинг панд-насихати, катталарнинг шахсий ибрати билан жамоа ҳамжиҳатлиги мисолида одамлар онгига эзгулик ғоялари сингдириб борилади.

Фойдаланилган адабиётлар рўйхати: (REFERENCES)

1. Жуманова Ф., Авазова С., Жобборова Г., Хуснетдинов У. Умумий педагогика асослари. Ўқув-услубий қўлланма. – Тошкент, “Ishonchli hamkor”, 2020. - 580 б.
2. Akramova, D. (2022). BO‘LAJAK PEDAGOG-PSIXOLOGLARNING MAKTABGACHA TA’LIM TIZIMIDAGI FAOLIYATI. Science and innovation, 1(B8), 322-326.
3. Akramova, D. (2022). Oliy ta’lim muassalari talabalarida pedagogik-psixologik moslashuvchanlikni mazmun mohiyati. Science and innovation, 1(B8), 2150-2153.
4. Ergashevna, A. D. (2023). TALABALARDA PEDAGOGIK-PSIXOLOGIK MOSLASHUVCHANLIK MECHANIZIMLARINI RIVOJLANTIRISH TECHNOLOGIYALARINI TAKOMILLASHTIRISH BUGUNGI MUOMMO SIFATIDA. PEDAGOGS jurnali, 26(1), 13-17.